

հիշել եւ վերահաշվարկել

Կրնաս յիշել ժամանակ մը, երբ ստիպուած եղար ցտեսութիւն ըսել սիրելի մէկու մը - Կամ մահուան, կամ տեղափոխուելուն պատճառով: Նվազագույն, կամ կարող է ցրել մեզ անպաշտպան, յուսահատ, ընկճուած: Կ'ուզեմ նայիլ երկու մարդոց, որոնք յիշատակուած են Աստուածաշունչին մէջ, եւ տեսնել թէ ի՛նչպէս պատրաստուեցան ձգելու իրենց հետեւողներուն:

Բ. ՕՐԻՆԱՅ 4:1-2, 6-9

[1] Եւ Մովսէս ըսաւ Իսրայէլին. «Հնազանդէ՛ այն օրէնքներուն, որոնք սորվեցուցի, որպէս զի ապրիս եւ ժառանգես այն երկիրը, որ ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ: [2] Պատուէրներուս վրայ բան մը մի՛ աւելցնէք ու անկէ բան մը մի՛ պակսեցնէք, այլ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները պահեցէք, որոնք ես ձեզի իմացուցի:

[6] Ուստի դուք անոնք պահեցէք ու ըրէք. վասն զի ձեր իմաստութիւնն ու հանճարը այս պիտի ըլլայ ազգերուն առջեւ, որոնք այս բոլոր կանոնները լսելով պիտի ըսեն.

‘Իրաւցընէ այս մեծ ազգը իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ մըն է’: [7] Քանզի ո՞ր ազգը այնչափ մեծ է, որուն աստուածները իրեն այնքան մօտ ըլլան, որքան մեր Եհովա Աստուածը մեզի մօտ է՝ ամէն ատեն երբ իրմէ կը խնդրենք:

[8] Ո՞ր ազգը այնչափ մեծ է, որ այսօր ձեր առջեւ դրուած այս բոլոր օրէնքին նման արդար կանոններ ու դատաստաններ ունենայ: [9] Միայն քեզի աղէկ նայէ ու քու հոգիիդ շատ զգուշութիւն ըրէ, որ աչքերուդ տեսած բաները չմոռնաս եւ կեանքիդ բոլոր օրերուն մէջ քու սրտէդ չելլեն. այլ անոնք քու որդիներուդ ու անոնց որդիներուն սորվեցնես:

Մեր կարդացած հատուածին մէջ Մովսէսը խօսքով կը դիմէ իսրայէլացիներուն իր կեանքին վերջաւորութեան մօտ: Ան իրենց կը մօտենայ: Այս իսրայէլացիները անոնց

զաւակներն են, որոնք փախուստ տուին Եգիպտոսէն:
Անոնք անձնական յիշողութիւն չունէին Եգիպտոսի
սարսափելի գերութենէն: Անոնք չէին տեսած Կարմիր ծովի
հրաշքը: Առաջին գլուխէն սկսեալ, Մովսէսը կը
վերաշարադրէ անոնց պատմութիւնը: Իրեցմէ շատերը
միայն անապատի ժամանակի յիշողութիւնը ունէին:
Այս բաժինին մէջ գլխաւոր թեման է «հնազանդիլ»: Այս
բառը երեք անգամ կը կրկնուի այս փոքրիկ համարներուն
մէջ: Մովսէսը կը յիշեցնէ անոնց հնազանդութեան
կարեւորութիւնը, քանի որ իրենց նախնիքները չէին
հնազանդաց, ուստի իրենց 11 օրուան ճամբորդութիւնը
վերածուեցաւ 40 տարուա:

Տէրը իսրայէլացիներուն վրայ կը խօսի հնազանդութեան
մասին: Աստուծոյ ցանկութիւնն էր սկիզբէն զանոնք
խոստացուած երկիրը բերե: Ասիկա Աստուծոյ
ցանկութիւնը չէր, որ անոնք անապատին մէջ կորուստ

ապրին: Ասիկա ձախողութեան ողբերգութիւն մըն էր
անոնց կողմէ, եւ անիկա հաւատքի ձախողութիւն մըն էր:
Անոնք ձախողեցան հաւատքով մուտք գործել այն, ինչ որ
Աստուած իրենց խոստացած էր: Աստուած ըսած էր`
«Ահաւասիկ, անիկա ձերը»: Բայց անոնք երկիրը տեսան
հսկաներով եւ բարձր պարիսպներ քաղաքներուն մէջ,
Աստուծոյ փոխարէն: Անոնք իրենց աչքերը կեդրոնացուցին
խոչընդոտներուն վրայ` քանզի Աստուծոյ ուժին փոխարէն
որ խոչընդոտները կը վերցնէ:

Կարդացած հատուածին մէջ Մովսէսէն նոյնպէս մէկ
նախազգուշացում կայ. ոչ միայն հնազանդիլ, այլեւ չմոռնալ
ինչ որ Աստուած անցեալին ըրած է, եւ զայն փոխանցել ձեր
զաւակներուն եւ թոռներուն:

Մենք զարմացած ենք, որ իսրայէլացիները կարծես մոռցան
Աստուծոյ զօրութիւնը իրենց համար. իրենց 400 տարուան

ստրկութիւնը, Եգիպտոսի հրաշքները, Կարմիր ծովի մէջ փրկութիւնը, սնունդի ապահովումը եւ այլն: Անոնք սկսան գանգատիլ եւ դժգոհիլ: Մենք այս մասին գիտենք Ելք եւ Թուերուն մէջ արձանագրուած 14 գանգատներէն:

Տէրը նոյնիսկ անոնց տուած էր առարկայական դաս - Պասեր - , որ ամէն տարի կը տօնէին՝ յիշելու Աստուծոյ հոգատարութիւնը իրենց համար վերջին պատուհասին ընթացքին:

Ինչպէս Մովսէսը իր վերջին յիշեցումները կ'ընէ իսրայէլացիներուն նախքան իր մահը, մենք կը կարդանք Յովհաննէս 14-ին մէջ, ուր Յիսուս նոյնպէս կը կատարէ իր վերջին ուսուցումները 11 աշակերտներուն նախքան իր մահը: Անոնց հետ վերջին խօսքերն է, ինչպէս որ Մովսէսը կը բաժնէ իսրայէլացիներուն: Յիսուս կը յիշեցընէ, անոնք որք պիտի չմնան, այլ պիտի դրկէ այլ Միսիթարիչ մը, Սուրբ

Հոգին: Նմանապես Մովսեսի նման, Յիսուս կը կրկնէ
ուսուցումը մի քանի անգամ այս գլուխին մէջ, «Եթէ զիս կը
սիրէք, իմ պատուիրանքներս կը պահեցէ՛ք» (Յովհաննու
14:15):

Յիսուս ցոյց տուած է իր սիրոյ մասին՝ Հօր հանդէպ
հնազանդելով Հօր կամքին: Յիսուս նոյնիսկ խոնարհեցաւ
խաչի վրայ մահուան: Այդ տեսակի սէրը, պէտք է ըլլայ
աշակերտին ունեցածը Յիսուսի հանդէպ: Յիսուսը սիրելը
պէտք է բնականաբար առաջնորդէ սրտանց
հնազանդութիւն:

Մենք կը կարծենք, որ չենք մոռնար Աստուծոյ բարութիւնն
ու հոգատարութիւնը մեզի, բայց մենք շատ անգամ մոռցած
կ'ըլլանք: Երբ մոռնանք, կը հանդիպինք
անշնորհակալութեան տրամադրութիւն մը: Երբ մոռնանք,
անկարող ենք վկայութիւն տալու Աստուծոյ գործերուն մեր
կեանքերուն մէջ: Որպէսզի յիշենք, Յիսուս մեզի տուած է

Տիրոջ Ընթրիքը: Յիսուս ըսաւ՝ «Ասիկա ըրէք գիտ յիշելու համար» (Ղուկաս 22:19):

Ինչպէս իսրայէլացիները, մենք նոյնպէս սխալ կ'ընենք մոռնալով մեր կեանքին ընթացքին մեր սեփական կեանքերը եւ մեր մարմնին տիրապետութիւնը: Մենք հակամէտ ենք նայելու խոչընդոտներուն: Մենք կ'ըսենք, «Օ, այս անյաջողութեան նման կը թուի», կամ «Ես այդքան տկար եմ», կամ «Ես շատ ջանացած եմ եւ դուք չէք գիտեր, թէ որքան ժամանակէ ի վեր ես պայքարած եմ այս խնդրով»: Մենք կը նայինք խոչընդոտներուն՝ փոխանակ Սուրբ Հոգիին ուժին, որ մեզ ազատէ այդ խոչընդոտներէն: Կարելոր է, որ մենք ձախողութիւն չկատարենք այն, ինչ որ անոնք ձախողեցան, այլ որ մենք հաւատքով ոյժով դիրք բռնենք՝ հնազանդելով Սուրբ Հոգիին: Ամէն: